

KARDIJALNA KIRURGIJA

Prva implantacija kardiovaskularnoga tkiva u Hrvatskoj

Dana 27. lipnja 2012. godine pacijentici staroj sedamdeset godina implantiran je na Klinici za kardiokirurgiju u Kliničkom bolničkom centru Zagreb, Rebru, aortalni zalistak dobiven iz Nacionalne banke kardiovaskularnoga tkiva KBC-a. Zalistak je donacija mlade žene kojoj je prije toga presađeno srce i tako spašen život. Operaciju ugradnje aortalnoga zaliska vodio je dr. Dražen Belina, uz asistenciju prof. dr. Darka Anića i predstojnika Klinike za kardiokirurgiju prof. dr. Bojana Biočine. Prvi je zahvat takve vrste u nas protekao bez ikakvih komplikacija.

Biološki srčani zalistak ugrađen je zbog suženja aorte bolesnice, a uobičajena, rutinska ugradnja mehaničkoga zaliska prvi je put zamijenjena implantacijom zaliska iz Banke kardiovaskularnoga tkiva. Prednost je takvoga postupka izbjegavanje mogućih komplikacija i postoperativnih trauma. Donedavni ravnatelj KBC-a Zagreb akademik Željko Reiner posebno važnom smatra činjenicu da je KBC bio i mjesto prvoga presađivanja srca, odnosno jetre u nas, kao i niza drugih pionirskih zahvata, pa je i prvo implantiranje aortalnoga homografa još jedan od dokaza o važnosti i vodećoj ulozi KBC-a u Hrvatskoj, ali i šire. Konkretno, riječ je o jednoj od najvećih i najvažnijih bolnica ne samo u Hrvatskoj, nego i u ovom dijelu Europe.

Banka je, kao dio hrvatskoga transplantacijskog programa, počela djelovati prije godinu dana (o čemu smo pisali u „Medix“ br. 94/95, srpanj/kolovoz 2011.), obrađujući i pripremajući za implantacije zaliske i krvne žile s mrtvih i živih donora, posebno onih koji uslijed teških bolesti srčanoga mišića moraju dobiti novo srce. Važno je napomenuti da kod takvih implantacija nema problema s mogućim odbacivanjem tkiva, pa nisu potrebna ni složena ispitivanja podudarnosti tkiva, ali ni terapija imunosupresivnim lije-

kovima poslije zahvata.

U Nacionalnoj banci je trenutačno 25 zalistaka i određeni broj krvnih žila koji, u tekućem dušiku, čekaju na implantaciju, a vrijedi napomenuti da nisu namijenjeni samo pacijentima na Rebru, nego i drugim hrvatskim i europskim kardiokirurškim timovima. To je moguće zbog prihvaćanja i pridržavanja protokola za pripremu tkiva i operacije koji je usklađen s Europskom bankom tkiva sa sjedištem u Bruxellesu.

No priča o Nacionalnoj banci kardiovaskularnoga tkiva, koja je jedina te vrste u ovom dijelu Europe, nešto je dulja od proteklih godinu dana. Počelo je prije dvanaest godina, kada su sačinjene prve analize o opravdanosti, namjerama i smislu te sustavu razvitka, intenzivnije se radilo zadnje četiri godine, da bi unatrag godine dana došlo i do pune operacionalizacije. Banku vodi transfuziologinja Branka Golubić, dr. med., a usko se surađuje s nekoliko svjetski poznatih centara slične orijentacije.

Već je dan poslije uspješne operacije održan simpozij u povodu prve ugradnje aortalnog homografa iz Banke kardiovaskularnog tkiva KBC-a Zagreb, na kojem su sudjelovali liječnici iz KBC-a koji su uspješno proveli proces te ugledni gosti iz inozemstva. Dr. Carlos Mestres, vodeća osoba slične, bitno veće banke koja je kao prva u Španjolskoj otvorena u njegovoj rodnoj Barceloni, u bolnici osnovanoj 1905. godine, naglasio je presudnu važnost i usklađenost cjelokupnoga tima koji se mora okupiti da bi postupak bio uspješan i koncentraciju iskustva u presađivanju tkiva i organa, ali i odgovarajuća zakonska rješenja koja ih omogućuju i reguliraju. Također, naglasio je prijeko potrebnu brzinu postupka, kao i važnost informiranja stanovništva o mogućnostima i

Dr. Carlos Mestres upozorio je na važnost timskoga rada i usklađenost svih sudionika postupka implantacije kako bi se izbjegle neželjene posljedice

potrebama transplantacija, odnosno veliku ulogu medija, a upozorio je i na činjenicu da prvi zahvati te vrste iniciraju i nove i složenije, kada se vidi da ima znanja i volje za njih.

Drugi uvaženi gost simpozija bio je dr. Ramadan Jashari, voditelj i medicinski direktor Europske banke tkiva sa sjedištem u Belgiji, nekadašnji zagrebački student, koji je sudionike pobliže upoznao s oblicima i mogućnostima krioprezervacije te s planovima i realnim mogućnostima razvitka transplantacijskih i implantacijskih tehnologija u budućnosti.

Prof. dr. Jadranka Šeparović Hanževački detaljno je obrazložila dijagnostičke postupke prije, za vrijeme i nakon operacije, s nizom parametara koji se moraju utvrditi kako bi postupak protekao bez komplikacija.

Važnost je događaja prije svega u potvrdi vrhunskih sposobnosti i mogućnosti domaćih stručnjaka i kapaciteta da, u suradnji sa svjetskim središtima istih orijentacija, postignu najbolje rezultate, kompatibilne s najvišim globalnim domaćima. Simboličan dovršetak projekta stvaranja Nacionalne banke kardiovaskularnoga tkiva KBC-a Zagreb istodobno je i početak učestaloga korištenja postignutih rezultata, s nastavkom procesa pohranjivanja tkiva, posebno iz programa multiorganske eksplantacije i dobrovoljnih donacija zalistaka od pacijenata podvrgnutih transplantaciji srca.

Duško Popović